

สถานฝังกลบขยะ

องค์การบริหารส่วนตำบลจิกตุ จังหวัดอำนาจเจริญ

ในอดีตชาวบ้านในตำบลจิกตุมีวิธีการกำจัดขยะของแต่ละครัวเรือนด้วยการนำไปทิ้งตามที่นาของตนเอง โดยไม่มีการขุดหลุมฝังกลบขยะให้ถูกต้อง ซึ่งเป็นวิธีการจัดการขยะที่ไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ก่อให้เกิดปัญหาการทิ้งขยะเกลื่อนกลาดตามพื้นที่ไร่นา และปัญหาความสกปรก เนื่องจากเวลาเกิดลมพัดจะพัดพาเอาขยะมาเกลื่อนกลาดตามท้องถนนและพื้นที่สาธารณะของตำบล

ในปี 2542 องค์การบริหารส่วนตำบลจิกตุ จึงแก้ไขปัญหาการทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็นทางของชาวบ้านในตำบลด้วยการจัดสร้างหลุมฝังกลบขยะรวมของตำบล จำนวน 4 หลุม ขนาด 10x10x4 เมตร ในเบื้องต้นสามารถแก้ไขปัญหาการทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็นทางของชาวบ้านได้ดีมากขึ้น อย่างไรก็ตามกลับต้องประสบกับปัญหาการพังกระจายของขยะในพื้นที่ เนื่องจากหลุมฝังกลบที่ อบต. จัดให้ไม่มีรั้วล้อมรอบ เกิดปัญหาขยะปลิวไปตกตามที่ต่างๆ และปัญหาสัตว์เข้ามาคุ้ยเขี่ยขยะที่หลุมฝังกลบ รวมทั้งปัญหาที่หลุมฝังกลบทั้ง 4 หลุม ก็รองรับขยะจนเต็มพื้นที่แล้ว อบต.จิกตุ จึงเห็นความจำเป็นในการจัดทำโครงการสถานฝังกลบขยะ ณ สถานที่แห่งใหม่ พร้อมจัดระบบการตรวจตราความสะอาดเรียบร้อย เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ : หัวตะพาน
จังหวัด : อำนาจเจริญ

ประชากร : 6,889 คน

พื้นที่ : 55 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ปี 2546 อบต.จิกตุ จึงจัดทำโครงการ “สถานฝังกลบขยะ” ซึ่งเป็นการจัดหาสถานที่แห่งใหม่เพื่อรองรับขยะของตำบลจิกตุ และสร้างรั้วล้อมรอบบริเวณสถานฝังกลบขยะ เพื่อป้องกันปัญหาขยะปลิวและสัตว์ต่างๆ เข้ามาคุ้ยเขี่ยในที่ฝังกลบขยะ โดยจัดให้มีอาสาสมัครออกตรวจลาดตระเวนความสะอาดเรียบร้อยของสถานฝังกลบขยะทุกวัน

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. การจัดเตรียมสถานที่เพื่อการบริหารจัดการขยะที่ถูกหลักสุขาภิบาล
 - จัดหาพื้นที่สำหรับจัดทำเป็นสถานฝังกลบขยะแห่งใหม่ของตำบล ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะประโยชน์ของตำบล ขนาด 10 ไร่ ทำรั้วล้อมรอบ โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 8 ส่วน/หลุม ค่อยๆ ทอยยใช้ทีละหลุม เมื่อหลุมแรกเต็มก็ทำการฝังกลบและเปลี่ยนไปใช้หลุมถัดไป หมุนเวียนเช่นนี้ไปเรื่อยๆ
 - จัดซื้อและติดตั้งถังขยะสำหรับรองรับขยะของแต่ละครัวเรือน (ถังขยะที่ผลิตจากยางรถยนต์) จำนวน 1,300 ถัง
 - จัดซื้อรถเข็นสำหรับเก็บรวบรวมขยะเมื่อมีการจัดงานหรือกิจกรรมต่างๆ แจกจ่ายให้หมู่บ้านละ 1 คัน โดยให้แต่ละหมู่บ้านบริหารจัดการเงินรายได้จากการให้ใช้/ยืมรถเข็นขยะด้วยตนเอง
2. การดำเนินการบริหารจัดการขยะ
 - จัดจ้างคนเก็บขยะ 1 คน ทำหน้าที่เก็บรวบรวมขยะของชาวบ้านแต่ละครัวเรือนทั้งตำบลจิกตุ เพื่อนำไปทิ้ง ณ สถานฝังกลบขยะของตำบล
 - กำหนดอัตราค่าจัดเก็บขยะของแต่ละครัวเรือน โดยมีอัตราดังนี้

- จำนวนสมาชิกของแต่ละครัวเรือนน้อยกว่า 5 คน เดือนละ 5 บาท
 - จำนวนสมาชิกของแต่ละครัวเรือนมากกว่า 5 คน เดือนละ 10 บาท
 - ร้านค้า ขนาดเล็ก เดือนละ 20 บาท
 - ร้านค้า ขนาดใหญ่ เดือนละ 30 บาท
 - กำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการใช้/ยืมรถเข็นขยะ โดยให้แต่ละหมู่บ้านบริหารจัดการเงินรายได้ส่วนนี้ไปใช้ในการซ่อมแซมรถเข็น งานละ 20 - 30 บาท
3. การตรวจตราความสะอาดเรียบร้อยของสถานฝังกลบขยะของสมาชิกสภา อบต. และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านที่มีที่นาอยู่ใกล้เคียงกับสถานฝังกลบขยะของ อบต. โดยทำการออกตรวจลาดตระเวนทุกวัน

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. ค่าชุด , ล้อมรั้วและก่อสร้างที่สถานฝังกลบขยะ จำนวน 400,000 บาท งบประมาณของ อบต.
2. ค่าถังขยะ 1,300 ถัง จำนวน 221,170 บาท งบประมาณของ อบต.
3. ค่ารถเข็นขยะ 6 คัน จำนวน 33,470 บาท งบประมาณของ อบต.
4. ค่าตอบแทนคนงานเก็บขยะ 1 คน จำนวน 10,000 บาท / เดือน งบประมาณของ อบต.

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. สถานที่ฝังกลบขยะ 1 แห่ง
2. ถังขยะ 1,300 ถัง
3. รถเข็นขยะ 6 คัน

บุคลากร

1. สมาชิกสภาอบต. และ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ทำหน้าที่ออกตรวจสภาพความสะอาดเรียบร้อยของสถานที่ทิ้งขยะของตำบล จำนวน 2 คน ทุกวัน
2. คนงานเก็บขยะ ทำหน้าที่เก็บรวบรวมขยะจากถังขยะของแต่ละครัวเรือน เพื่อนำไปทิ้งที่สถานฝังกลบขยะของตำบล จำนวน 1 คน ทุกวัน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ต้นปี 2546	อบต. ออกประชาคมหมู่บ้านและพบว่าขยะจากหลุมทิ้งขยะของตำบลปลิวกระจัดกระจายตามพื้นที่สาธารณะ เนื่องจากไม่มีรั้วล้อมรอบและมีสัตว์เข้าไปคุ้ยเขี่ย ซึ่งก่อให้เกิดความสกปรก นอกจากนี้หลุมฝังกลบขยะที่ใช้อยู่ก็เต็มครบทั้ง 4 หลุมแล้ว	อบต.
2546	ปลัด อบต. คิดหาแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น โดยการจัดสร้างสถานฝังกลบขยะที่มีรั้วล้อมรอบ และนำแนวทางที่ได้เข้าปรึกษารื้อหรือกับนายก อบต.	ปลัด อบต.
2546	อบต. นำวิธีการแก้ไขปัญหามาใช้ได้ ออกประชาคมตามหมู่บ้านทั้ง 12 หมู่บ้าน เพื่อรับฟังปัญหาและการแก้ไขปัญหามาเพิ่มเติม ซึ่งชาวบ้านต่างเห็นด้วยกับโครงการสถานฝังกลบขยะของ อบต. เนื่องจากไม่ก่อให้เกิดมลพิษแก่สิ่งแวดล้อมเช่น	อบต.

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
	วิธีการเผา โดยเชิญตัวแทนจากสถานีอนามัยบ้านจิกตุ , ส่วนอำเภอหัวตะพานและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอหัวตะพาน เข้าร่วมรับฟังและชี้แจงแนวทางแก้ไขปัญหของ อบต.	
2546	ปลัด อบต. นำโครงการที่ผ่านการระดมความคิดเห็นจากชาวบ้าน มาเขียนโครงการ เพื่อขออนุมัติโครงการและงบประมาณจากสภา อบต. โดยสภา อบต. ให้การอนุมัติโครงการ	ปลัด อบต. และ สภา อบต.
2546	ขึ้นเตรียมการสำหรับดำเนินการกำจัดขยะ • จัดหาสถานที่ที่เป็นที่ดินสาธารณะประโยชน์ของชุมชน จำนวน 10 ไร่ ให้เป็นสถานฝังกลบขยะแห่งใหม่ของ อบต. โดยการสร้างรั้วล้อมรอบ เพื่อแก้ปัญหาสัตว์คุ้ยขยะและลมพัดขยะ • จัดซื้อถังขยะและติดตั้งตามบ้านเรือนให้ชาวบ้านทั้งตำบล • จัดซื้อรถเข็นขยะประจำหมู่บ้าน	อบต.
2546	ดำเนินการจัดการขยะ • กำหนดอัตราค่าจัดเก็บขยะเป็นเดือนของแต่ละครัวเรือน • กำหนดอัตราค่าใช้หรือยืมรถเข็นขยะในแต่ละงาน • จัดจ้างคนงาน 1 คน ทำหน้าที่จัดเก็บขยะจากแต่ละครัวเรือนเพื่อนำไปทิ้ง ณ สถานฝังกลบขยะของตำบล	อบต.
2546	มอบหมายให้สมาชิกสภา อบต. และ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ออกตรวจสภาพความสะอาดเรียบร้อยของสถานฝังกลบขยะทุกวัน	อบต.
พฤศจิกายน 2546	เริ่มเปิดใช้งานสถานฝังกลบขยะแห่งใหม่ (หลุมที่ 1)	อบต.

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

สถานีอนามัยบ้านจิกตุ,ส่วน
อำเภอหัวตะพานและสำนักงาน
สาธารณสุขอำเภอหัวตะพาน

เข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อรับฟังปัญหาและความต้องการของ
ชาวบ้านในตำบล รวมทั้งการชี้แจงแนวทางแก้ไขปัญหขยะของ
อบต.

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ตำบลจิกตุ ประสบปัญหาหลุมฝังกลบขยะเดิมเต็ม และขยะจากหลุมฝังกลบขยะออกมาปลิวเกลื่อนกลาดและตกค้างตามพื้นที่สาธารณะในตำบล เวลาที่เกิดลมพัด รวมทั้งมีสัตว์เข้าไปคุ้ยขยะในหลุมฝังกลบขยะของตำบล ก่อให้เกิดความสกปรกและสภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย

หลังการดำเนินการ

1. สภาพโดยทั่วไปของตำบลจิกตุมีความสะอาดเรียบร้อยมากขึ้น เนื่องจากสถานฝังกลบขยะแห่งใหม่ของตำบลที่มีขนาดถึง 10 ไร่ และมีรั้วล้อมรอบ จึงไม่มีปัญหาขยะปลิวไปตกค้างตามสถานที่ต่างๆ เมื่อเวลาเกิดลมพัด รวมทั้งปัญหาสัตว์เข้าไปคุ้ยขยะในหลุมฝังกลบก็ไม่มีเกิดขึ้นอีก

2. ชาวบ้านในตำบลลจิกดูมีวิธีการกำจัดขยะที่ถูกหลักสากลมากขึ้น จากเดิมที่เคยทิ้งขยะตามที่นาของตน เนื่องจาก อบต. จัดซื้อและติดตั้งถังขยะประจำบ้านแต่ละบ้านเพื่อรองรับขยะของแต่ละครัวเรือน โดยมีการจ้างคนงาน 1 คน ทำหน้าที่เก็บรวบรวมขยะและนำไปฝัง ณ สถานที่ฝังกลบขยะของตำบล
3. ชาวบ้านแต่ละหมู่บ้านมีรถเข็นขยะหมู่บ้านละ 1 คัน เพื่อใช้ในการงานกิจกรรมหรืองานประเพณีต่างๆ ที่ชาวบ้านของแต่ละหมู่บ้านจัดขึ้น ซึ่งงานประเพณีหรือกิจกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดปริมาณขยะเป็นจำนวนมาก ที่ไม่สามารถจะนำไปทิ้งตามถังขยะได้ เจ้าภาพที่จัดงานสามารถที่จะยืมรถเข็นไปใช้เข็นขยะไปทิ้ง ณ สถานที่ฝังกลบได้ โดยมีค่าใช้จ่ายประมาณ 20 – 30 บาท / งาน โดยเงินรายได้ที่รับแต่ละหมู่บ้านจะนำไปบริหารจัดการเป็นค่าดูแลรักษาหรือค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการขยะต่อไป
4. มีการมอบหมายให้สมาชิกสภา อบต. และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านที่มีที่นาอยู่ใกล้กับบริเวณสถานที่ฝังกลบขยะของตำบลลจิกดู ออกตรวจลาดตระเวนความสะอาดเรียบร้อยของสถานที่ฝังกลบขยะทุกวัน เมื่อเวลาที่มีปัญหาจะได้สามารถดำเนินการแก้ไขได้ทันที

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
ขยะที่นำมาทิ้งตามบ่อกลบขยะ อาจจะมีมากกว่าจะย่อยสลายได้ อาจเป็นปัญหาในอนาคตถ้าทุกบ่อเต็มอาจจะไม่มีที่ทิ้งขยะ	แก้ปัญหาโดยการใช้ยานยนต์ย่อยสลายขยะ แต่ต้องเพิ่มงบประมาณในการซื้อสารเคมี

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การสนับสนุนของผู้บริหารในการตั้งใจแก้ไขปัญหาขยะกระจายในตำบล โดยการจัดหาสถานที่ , จัดสร้างรั้วล้อมรอบ รวมถึงจัดอาสาสมัครออกตรวจสอบสภาพความเรียบร้อยของบริเวณที่ฝังกลบขยะ
2. การเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการสถานที่ฝังกลบขยะของชาวบ้านในตำบลลจิกดู โดยการชำระค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บขยะแก่ อบต. (อัตราค่าจัดเก็บขยะที่ อบต. จิกดู เป็นผู้กำหนดขึ้น) ทั้งนี้เพื่อ อบต. จะได้นำเงินส่วนนี้ไปจัดจ้างคนงาน เพื่อทำหน้าที่เก็บรวบรวมขยะของทั้งตำบล ซึ่งชาวบ้านก็ให้ความร่วมมือกับโครงการด้วยดี

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายทองดี ศิริวัลย์
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลลจิกดู
ที่อยู่ : 224 หมู่ 5 ตำบลลจิกดู อำเภอห้วยตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ
โทรศัพท์ : (01) 976-8286 , (01) 967-7101

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวจริยาภรณ์ การินทร์
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลลจิกดู
ที่อยู่ : 224 หมู่ 5 ตำบลลจิกดู อำเภอห้วยตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ
โทรศัพท์ : (045) 450-444 , (01) 725-5379

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2546

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	224 หมู่ 5 ตำบลจิกตุ อำเภอดงหลวง จังหวัด อำนาจเจริญ 37240
ขนาดพื้นที่	55 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	7,145,498.00 บาท (ปีงบประมาณ 2546) 3.68% เงินเดือนและค่าจ้างประจำ
งบประมาณรายได้	7,833,768.13 บาท (ปีงบประมาณ 2546) 0.92% จัดเก็บเอง 63.44% รัฐจัดเก็บให้ 29.34% อุดหนุน
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	6 คน 2 คน พนักงานท้องถิ่น 1 คน ลูกจ้างประจำ 3 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	6,889 คน
จำนวนครัวเรือน	1,300 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	58,457 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลจิกตุมีสภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม ดิน ร่วนปนทราย มีหมู่บ้านบางส่วนติดลำเขาบาย ซึ่งมี ปัญหาน้ำท่วมขังในฤดูน้ำหลาก ทำให้พืชสวนไร่นา ได้รับความเสียหายเป็นบริเวณกว้าง เป็นเหตุผลที่ทำให้ ประชาชนต้องมีอาชีพรองที่สามารถหาเงิน มาจุน เจือครอบครัวได้อย่างพอเพียงตลอดปี คืออาชีพ ค้าขายแบบระบบเงินผ่อนเป็นปี สินค้าที่นำมาขาย ได้แก่ โองมั่งกรับมาจากจังหวัดราชบุรี เฟอร์นิเจอร์ ใช้ในครัวเรือนรับมาจากกรุงเทพฯ และหอมกระเทียม ซึ่งเป็นสินค้าที่รับมาจากแหล่งอื่น การค้าขายระบบ เงินผ่อนนี้จะได้กำไร 80% จากราคาดันทุนทำให้ ประชาชนในตำบลจิกตุมีฐานะดีพอสมควร เป็นตำบล เดียวที่มีรถยนต์จำนวนมากที่สุดของจังหวัด